

Werkgevers nemen geen risico:

Ex-kankerpatiënten aan de zijlijn door verkeerde beeldvorming

Genezen verklaard worden van kanker is al geen vanzelfsprekendheid, maar na de ziekte weer aan het werk komen al helemaal niet. Eén op de vier kankerpatiënten verliest door de ziekte zijn werk, twee derde komt na genezing ervan niet meer aan de slag. Isabelle Lebrocqy schudde de politiek wakker. Met resultaat: het onderwerp staat op de politieke agenda en start volgend jaar een 'no-riskpolis'-pilot.

TEKST | Diederik Wieman

Zelf werd ze in 2011 geconfronteerd met kanker. Maar ze herstelde en is inmiddels genezen verklaard. Maar werk had ze toen niet meer. Twee dagen voordat ze weer zou beginnen, kwam de werkgever terug op zijn belofte om haar tijdelijke contract om te zetten in een vaste arbeidsovereenkomst. Hij durfde het toch niet aan. Isabelle Lebrocqy besloot niet bij de pakken neer te gaan zitten. "Ik wilde weten waarom werkgevers zo terughoudend zijn. Uit gesprekken met verschillende ondernemers merkte ik al vrij snel dat het werkgeversrisico bij ziekte het grootste probleem is." Om inzicht te krijgen in de omvang van de problematiek hield ze een online enquête. In no time werd deze meer dan duizend keer ingevuld. Uit de resultaten bleek dat één op de vier mensen zijn baan verliest en twee derde na herstel of genezing niet meer aan het werk komt. Ze benaderde vervolgens patiëntenorganisaties en de media. Dat laatste resulteerde in een reportage in 1 Vandaag, dat ook nog eigen onderzoek deed naar de problematiek. Ook zocht Isabelle Lebrocqy de politiek op. "Via Pia Dijkstra (D66) kwam ik in contact met D66 Tweede Kamerlid Steven van Weyenberg. Samen hebben we nagedacht over een notitie." Het ingediende plan, dat brede steun in de kamer kreeg, vraagt aandacht voor de problematiek en oplossingsrichtingen. Daaronder uitbreiding van de no-riskpolis voor mensen met kanker, meer bewustwording bij werkgevers en effectievere re-integratie.

Isabelle Lebrocqy: "Loondoorbetaling bij ziekte is een

groot probleem. Daar moet een oplossing voor komen. Daarom is het goed dat er een pilot komt." In deze pilot kan de no-riskpolis al na een jaar van ziekte worden toegekend. Vervolgens wordt onderzocht of dit een positief effect heeft op de re-integratie van ex-kankerpatiënten en chronisch zieken." Een ander groot struikelblok is stigmatisering. "Veel werkgevers denken dat mensen na kanker opnieuw ziek zullen worden, terwijl bij een meerderheid de ziekte niet terugkomt. Er moet meer aandacht komen voor het leven na kanker. Er wordt nu te veel nadruk gelegd op het medische aspect van de ziekte, er is te weinig realistische en positieve beeldvorming. Laat meer 'cancer survivors' zien. Dan besef je hoe krachtig ze in het leven staan. Mensen die kanker gehad hebben, beschikken over een enorme veerkracht en doorzettingsvermogen." Hoe slecht de beeldvorming is, blijkt ook uit de profielacceptatieschaal die Start Foundation opstelde. Kwetsbaarheid op de arbeidsmarkt kenmerkt zich volgens Start Foundation door drie factoren: de baanvindduur

oPuce is opgericht door Isabelle Lebrocqy. Het arbeidsbemiddelingsbureau zoekt volwaardig werk voor mensen die hersteld of genezen zijn van kanker. Meer informatie: www.opuce.nl.

(gemeten door het CBS), de loonwaarde en de 'bijzondere eigenschappen' (profielen) van werkzoekenden en de mate waarin werkgevers gevoelig zijn voor deze profielen. "Mensen zonder aandoening of ziekteverleden hebben 100% kans op een baan. Een chronisch zieke heeft 77% kans, maar iemand die kanker heeft of daarvan genezen is, heeft maar 61% kans. En dat is maar net iets meer dan mensen met niet-aangeboren hersenletsel, verslaafden of ex-delinquenten."

Volwaardig werk

Isabelle Lebrocqy vond de oplossing door zelf een sociale onderneming te beginnen. Haar bedrijf oPuce bemiddelt mensen die hersteld zijn van kanker naar werk. "Mensen vinden het vanzelfsprekend dat je na kanker onbetaald vrijwilligerswerk doet. Dat vind ik onterecht. Als je het geluk hebt dat je na kanker leeft, dan moet dat leven volwaardig zijn. Daar hoort betaald, dus volwaardig werk bij. Ik bemiddel ook veel jonge mensen. Die hebben vaak nog de helft van hun carrière voor de boeg. Die kunnen het zich eenvoudigweg niet permitteren om alleen vrijwilligerswerk te doen." Bemiddeling naar werk gaat echter niet vanzelf. Wat is er nodig voor een succesvolle plaatsing? "Het is maatwerk. Het draait om persoonlijk contact met de werkzoekende en de werkgever, en vooral om de perfecte match. Je moet goed de competenties en talenten van de kandidaat in kaart brengen, en kijken hoe je die kunt versterken. En dan is het zaak om een bedrijf te vinden die deze competenties ziet."

Volgens Isabelle Lebrocqy is het zaak om eerst een

“Heb je een moeilijk project, zet er dan een cancer survivor op”

baan te vinden en vandaaruit de werknemer te versterken. "De werkgever moet de middelen krijgen waardoor er ook echt ruimte komt voor de cancer survivors. Dat is een no-riskpolis gecombineerd met een goede interventiemethode die de plaatsing borgt. Op medisch gebied worden de mensen vaak goed begeleid, maar in werk is dat niet vanzelfsprekend. Je moet ze ook daar, zeker het eerste jaar, goed begeleiden. Dan heb je de meeste kans op succes."

Doorzetters

Aan de cancer survivor zal het niet liggen. "Wie geneest, is dankbaar. Dat uit zich ook in gedrevenheid die mensen in het werk hebben. De werkgever heeft daar voordeel van. Heb je een moeilijk project, zet er dan een cancer survivor op." In die attitude schuilt echter ook een risico. "Ze willen vaak extra hard aan de slag en hebben de neiging tot overcompenseren. Daarom is begeleiding na plaatsing belangrijk."

Over het algemeen, zo is de ervaring van Isabelle Lebrocqy, weten cancer survivors goed te relativeren. "Bovendien volgen ze veel meer hun hart als het om werk gaat en zoeken ze meer zingeving. Past dit wel bij wie ik ben en wat ik wil? Eigenlijk zou iedereen zo in werk moeten staan, want dan ben je gedreven in wat je doet en hou je meer van je werk. Dat leidt tot betere resultaten."

Voor meer informatie over de No-risk pilot:

www.internetconsultatie.nl/experiment_vervroegde_inzet_noriskpolis

WERKGROEP KANKER & WERK

Om de problematiek aan te pakken heeft minister Asscher een speciale werkgroep Kanker & Werk ingesteld. De werkgroep bestaat uit werkgevers en werknemers, patiëntenverenigingen, wetenschappers, UWV, re-integratiebedrijven, Verbond van Verzekeraars, bedrijfsartsen, verzekeringsartsen en arbeidsdeskundigen. De werkgroep heeft in kaart gebracht wat nodig is om deze groep mensen aan de slag te krijgen en te houden. Asscher volgt deze aanbevelingen. Zo komt er kwalitatief

onderzoek naar werknemers- en werkgeverservaringen om scherper te krijgen tegen welke problemen een werknemer

en werkgever in de praktijk aanlopen als een werknemer kanker krijgt en welke oplossingen zij gekozen hebben. Verder start in het eerste kwartaal van 2017 een pilot waarin 2500 vangnetters (ex-kankerpatiënten en chronisch zieken) in aanmerking komen voor de no-riskpolis. Verder is op www.arboportaal.nl een 'Roadmap werkkracht bij kanker' geplaatst die door het ministerie van SZW en Oval is ontwikkeld.